

ЩОДО ПИТАНЬ РЕФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Валентина Петрівна ЯЦЕНКО,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права та
процесу факультету №1 Харківського
національного університету внутрішніх справ*

На сьогоднішній день Україна перебуває в надзвичайно складній ситуації, яка спричинена різними чинниками. Проблеми що виникли стосуються багатьох сфер суспільного життя і віддзеркалюють, насамперед, стан правового регулювання суспільних відносин в державі. Не виключенням є і адміністративне законодавство України. Між тим, необхідність змін в правовій системі назріла давно, особливо якщо зважити на рік прийняття Кодексу України про адміністративні правопорушення. Безперечно КУпАП зазнав суттєвих змін з часу свого прийняття і ця робота продовжується й сьогодні. Але чи є вона плідною і чи правильно обраний спосіб удосконалення законодавства? Іноді складається враження, що суб'єкти законодавчої ініціативи змагаються між собою, хто запропонує більшу кількість законопроектів, щоб відзвітувати про свою роботу. Проте, чомусь законодавець обирає найлегший шлях, доповнюючи КУпАП все новими нормами. Разом з тим, поза увагою залишається питання, як працюватиме ця норма в реальному житті? Чи узгоджується вона з чинними нормами, а чи може так і залишитися мертвою?

Наприклад, детально проаналізувавши положення проекту Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо забезпечення свободи слова, права на інформацію та законодавчих гарантій професійної діяльності (реєстр № 4224 від 16.10.2020 року) слід звернути увагу на пропозицію щодо внесення змін до ст. 38 КУпАП [1]. Автори законопроекту пропонують переглянути строки накладення адміністративних стягнень, зробивши виключення для ст. 188-39 та ст. 212-3 КУпАП. Так, у разі вчинення правопорушення передбаченого ст. 212-3 КУпАП пропонується накладати стягнення так само, як і за правопорушення пов'язані з корупцією, а саме: «протягом шести місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення». Адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, передбаченого статтею 188-39 КУпАП, може бути накладено протягом шести місяців з дня його виявлення, але не пізніше року з дня його вчинення. Вбачається, що такий підхід є необґрунтованим і провокує подальшу деталізацію строків накладення адміністративних стягнень під кожний окремий вид правопорушень, а також нівелює принцип швидкості та економічності адміністративної відповідальності. До того ж, строки визначенні ст. 38 КУпАП є достатніми для накладення адміністративного стягнення.

Разом з тим, слід визнати, що на практиці все частішають випадки уникнення адміністративної відповідальності в результаті сплину строків накладення адміністративних стягнень. Однією з причин, що породжує таку ситуацію є ухилення від явки осіб, які належним чином повідомлені про місце, час та дату розгляду справи і участь яких у розгляді справи є обов'язковою. При цьому, як правило, мова йде як про умисне ухилення так і не явку через поважні причини. Іншими словами орган, що розглядає справу про адміністративне правопорушення потрапляє в ситуацію, коли накладення адміністративного стягнення в строки визначені законодавцем залежать від вчинення або невчинення процесуальних дій особою, участь якої у справі є обов'язковою. Зазвичай, в таких випадках вдаються до використання примусових заходів, що полягають в тимчасовому обмеженні свободи дій і пересування особи. Проте, привід це примусовий супровід особи, що ухиляється лише від явки на виклик органу внутрішніх справ або судді районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду [2]. Метою приводу у даному випадку є забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення, коли явка особи визнана обов'язковою.

Безперечно, привід застосовується у випадках, якщо інші, більш м'які заходи впливу, були вичерпані. Проте, застосування примусового заходу у вигляді приводу не завжди рятує ситуацію. Отже це породжує випадки, коли особа яка вчинила адміністративне правопорушення уникає відповідальності. Тим самим порушується один із ключових принципів адміністративної відповідальності - принцип невідворотності покарання.

У зв'язку з цим доцільно було б надати суб'єкту адміністративної юрисдикції, що розглядає справу про адміністративне правопорушення можливість зупиняти провадження у визначених законом випадках. Для цього можна розширити положення ч.4 ст. 277 КУпАП застосувавши її не лише до осіб, які вчинили правопорушення пов'язане з корупцією. А саму ч.4. ст. 277 КУпАП, виключивши словосполучення «пов'язані з корупцією», викласти в такій редакції: «Строк розгляду адміністративних справ про адміністративні правопорушення зупиняється судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про таке правопорушення, умисно ухиляється від явки до органу (посадової особи), що розглядає справу або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо). Таким чином ця процесуальна дія буде сприяти збереженню процесуальних строків і накладенню адміністративних стягнень своєчасно.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо забезпечення свободи слова, права на інформацію та законодавчих гарантій професійної діяльності : Проект Закону України від 16.10.2020. реєстр № 4224. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70189

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>